

70
DA

FACTS

Det Europæiske Arbejdsmiljøagentur

Unge arbejdstagere — Fakta og tal Eksponering for risici og helbredseffekter

Denne rapport er et sammendrag af en rapport fra Det Europæiske Observatorium for Risikoovervågning ⁽¹⁾, som beskriver arbejdsmiljø i relation til en specifik risiko, sektor eller gruppe af arbejdstagere. Det er en del af et større projekt, hvis mål er tidlig opsporing af nye tendenser og risici på arbejdspladsen, så ressourcerne kan målrettes mere nøjagtigt, og så der kan gribes hurtigere og mere effektivt ind.

De eksisterende undersøgelser om arbejdsrisici for unge er behæftet med visse metodologiske problemer ⁽²⁾. Der kan f.eks. være tilfælde af underrapportering på grund af de unge arbejdstageres manglende viden om rapporteringsprocessen og en vis tøven med at anmelde farer og risici. Det er også svært at få adgang til statistik på EU-plan opdelt på alder og specifikke data om unge arbejdstageres eksponering ⁽³⁾, især vedrørende de sektorer og områder, der beskæftiger flest unge arbejdstagere. Det gælder især for service-, hotel- og restaurations- og detailhandelssektoren. Der er også en række forvirrende faktorer. For eksempel skal de højeste tal for arbejdstagere, der udsættes for støj, findes inden for byggeri, industri, landbrug og transport, men det højeste absolutte antal udsatte arbejdstagere er i servicesektoren (salg, personlige tjenester, uddannelse samt sundhed og socialt arbejde).

Denne rapport bruger derfor ikke-sammenlignelige data, eksempler fra kun én medlemsstat, enkeltstående undersøgelser og undersøgelser, som ikke er baseret på officielle, nationale data, for at udfylde hullerne og anskueliggøre noget af den kompleksitet, der karakteriserer unge arbejdstageres eksponering for risici.

Eksponering for risici

Det fremgår af europæiske og enkeltstående nationale kilder, at unge arbejdstagere, der er beskæftiget med fysisk arbejde, er mere udsat for støj, vibrationer, varme og kulde og håndtering af farlige stoffer.

Unge arbejdstagere i hoteller og restauranter samt i byggesektoren er særligt udsatte for støjgener. Unge arbejdstagere har også en større risiko for at få høreskader, fordi de udgør en stor del af de ansatte i callcentre.

© Det centrale arbejdstilsyn, økonomi- og arbejdsministeriet, Øststrig

Eksponering for varme er almindeligt forekommende i udendørs beskæftigelse (landbrug eller byggeri), industri og hotel- og restaurationsbranchen.

Farlige stoffer optræder i forskellige sektorer, hvor unge arbejdstagere er beskæftiget. Det drejer sig bl.a. om kemikalier i landbrug og byggeri, rengøringsprodukter, benzin, opløsningsmidler og frisørprodukter.

Ifølge undersøgelser fra EU og nationale kilder ser det ud til, at fysisk krævende opgaver (f.eks. arbejde i ubekvemme stillinger, håndtering af tunge byrder og ensidigt, gentaget arbejde) er mere almindelige blandt unge arbejdstagere end blandt den gennemsnitlige arbejdsstyrke. Det betyder, at unge arbejdstagere har en betydelig risiko for at udvikle muskel- og skeletbesvær (herunder lændesmerter). Undersøgelser viser også, at unge arbejdstagere ikke er så velinformerede om arbejdsrisici.

Dagligdagens og arbejdslivets tempo stiger og stiger, og unge skal arbejde hurtigere og hurtigere med stadigt strammere tidsfrister, og selv om undersøgelserne også viser, at unge arbejdstageres arbejdstid er kortere end den gennemsnitlige arbejdstid, har de hyppigere skifteholdsarbejde og mere uregelmæssige arbejdstider.

Unge arbejdstagere fortæller også oftere om, at de er genstand for uønsket seksuel opmærksomhed. Unge kvinder med usikre arbejdsforhold i hotel- og serviceindustrien er mange gange mere udsat for sexchikane end andre.

Helbredskonsekvenser

Ulykker med ikke-dødelig udgang

Nationale og europæiske data viser, at unge arbejdstagere har en større risiko for arbejdsrelaterede ulykker. Alligevel er der store forskelle mellem antal af og årsager til ulykker mellem sektorer og beskæftigelsesområder. Ifølge de seneste europæiske data ⁽⁴⁾ er antallet af ulykker med ikke-dødelig udgang over 40 % højere for unge i aldersgruppen 18-24. Især unge mænd ser ud til at være i risikogruppen.

Ulykker med dødelig udgang

Ifølge EU's tal er antallet af unge arbejdstagere, der kommer ud for en ulykke med dødelig udgang, generelt lavere end for andre arbejdstagere. Disse resultater stemmer overens med tal fra resten af verden.

Alligevel kan antallet af disse ulykker for unge arbejdstagere være stort i nogle sektorer. Tallene er højest i landbruget efterfulgt af byggeri, transport og kommunikation samt fremstilling. Byggeriet er den sektor, der har det højeste antal ulykker med dødelig udgang for unge arbejdstagere.

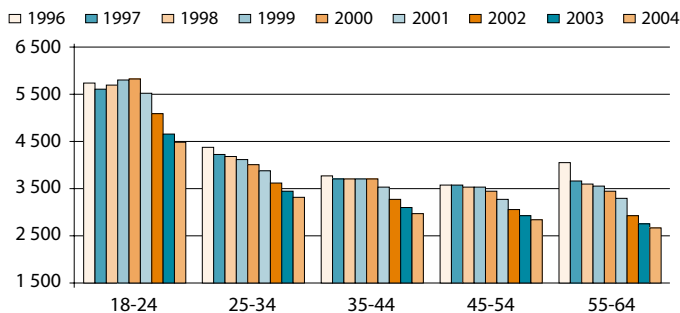
⁽¹⁾ <http://osha.europa.eu/publications/reports/7606507>

⁽²⁾ Breslin, F. C., Day, D., Tompa, E., Irvin, E., Bhattacharyya, S., Clarke, J., Wang, A.: Systematic review of risk factors for work injury among youth, Toronto: Institute for Work and Health, 2005.

⁽³⁾ Unge arbejdstagere: 15-24 år.

⁽⁴⁾ Eurostats arbejdsulykkestatisikker (ESAW).

⁽⁵⁾ Landbrug, fremstilling, el, gas og vand, byggeri, detail og engros, reparation af køretøjer, motorcykler samt personlige ejendele og husholdningsartikler, hotel og restauration, transport, lager og kommunikation, finansielle formidlingstjenester, fast ejendom, udlejning og forretningsaktiviteter.

Standardiseret frekvens af ulykker 1996-2004 (tab af over tre arbejdsdage pr. 100 000 arbejdsdage, ni hovedbrancher (*), ESAW)

Desuden er det bekymringsvækkende, at antallet af ulykker på grund af vold i detailbranchen også er stigende i nogle lande, hvilket udgør en stor del af antallet af ulykker for kvinder i denne sektor.

Erhvervsbetingede sygdomme og helbredsproblemer

Unge arbejdstagere har gennemsnitligt en lavere risiko for at udvikle erhvervsbetingede sygdomme end ældre arbejdstagere. Disse sygdomme kræver ofte en kumulativ eksponering og/eller latensperiode for at kunne udvikle sig og anerkendes måske ikke altid som en erhvervsbetinget sygdom på grund af de kortvarige arbejdskontrakter.

Ifølge de europæiske statistikker over erhvervsbetingede sygdomme (EODS) er de fem hyppigst forekommende erhvervsbetingede sygdomme for arbejdstagere i aldersgruppen 15-35 allergiske reaktioner, hudirritationer, åndedrætsbesvær, smitsomme sygdomme og muskel- og skeletbesvær. I 1999 blev 86,5 % af alle selvrapporterede helbredsproblemer, som vedrørte åndedrætsbesvær og medførte over to ugers fravær, indberettet af unge arbejdstagere under 25. Næsten halvdelen af de selvrapporterede helbredsproblemer på grund af stress, depression og angst, som medførte over to ugers fravær, kom fra unge arbejdstagere under 25 år (48,9 %).

Selv om disse resultater ikke viser de eksakte tal for unge arbejdstagere, giver de dog en indikation. Som eksempel kan nævnes dermatitis, forstyrrelser i bevægeapparatets overekstremiteter og stress som nogle af de hyppigst forekommende erhvervsbetingede sygdomme inden for detailhandel.

Behov for forebyggelse og undersøgelser

Som mulige årsager til de højere tal for ovennævnte erhvervsulykker og helbredsproblemer kan nævnes de unge arbejdstageres manglende arbejds erfaring, deres fysiske og psykiske umodenhed og manglende viden om sundheds- og sikkerhedsforhold, samt at arbejdsgiverne ikke tager hensyn til disse forhold og ikke giver dem ordentlig træning, overvågning og sikkerhedsudstyr eller placerer de unge i arbejds situationer, som de ikke er egnede til. Arbejdsrelaterede risici for unge arbejdstagere skal tages alvorligt. Mange af risikofaktorerne opfattes stadig som noget, der hænger sammen med de unges risikobetonede adfærd, eller

EU, 2006

som skyldes, at de kun arbejder i samme job i begrænset tid.

Der skal træffes særlige målrettede foranstaltninger inden for undervisning og uddannelse, men også i den daglige praksis på arbejdspladsen.

Nogle undersøgelser tyder på, at revalideringsforanstaltninger ikke i så høj grad er rettet mod unge arbejdstagere, og at deres kortere rekonvalescensperioder også kan tyde på manglende viden om de risici, de er udsat for, og følgerne af dem.

Når man ved, hvor de unge arbejdstagere arbejder, burde disse sektorer have hjælp til at forbedre deres arbejdsmiljø gennem uddannelse og forebyggelse. Når man kender de største helbredsrisici, kan man også konstatere, at arbejdsgiverne og de unge arbejdstagere skal have større viden om disse helbredsrisici.

Nogle anbefalinger til undersøgelser og praksis:

- Målret aktiviteter mod de sektorer, hvor de unge er mest udsat for risici.
- Målret informationskampagner om de mest relevante risici for unge arbejdstagere mod arbejdsgiverne og de unge arbejdstagere selv.
- Målret informationskampagner om de risici, de unge arbejdstagere er udsat for, mod arbejdsformidlinger.
- Uddan arbejdstilsynsførende i, hvor de fleste unge arbejdstagere er ansat, og i, hvilke risici de er udsat for.
- Tag hensyn til specifikke behov hos særlige grupper af unge arbejdstagere (mænd/kvinder, indvandrere osv.).
- Vær særlig opmærksom på personer med deltidsarbejde og vikararbejde. I rådgivningen skal der lægges særlig vægt på unge arbejdstagere, og arbejdsgivere, tilsynsførende og forebyggelsestjenester skal have særlig vejledning.
- Medtag forhold om unge arbejdstagere i retningslinjer om skifteholdsarbejde.
- Sæt fornyet fokus på politikker for revalidering og beskæftigelsesegnethed for tilskadekomne arbejdstagere, så de også omfatter unge arbejdstagere.
- Sæt arbejdsmiljø på undervisningsskemaet. Det er særligt vigtigt for personer, hvis arbejdsforhold er usikre, som kun i begrænset omfang optrænes på arbejdspladsen, og som er svære at nå ud til.

Yderligere oplysninger

Rapporten bidrager også til agenturets årlige kampagne, hvis tema i 2006 var beskyttelse af unge på arbejdspladsen. Under sloganet »Sikker jobstart« deltog over 30 lande aktivt i Europas største arbejdsmiljøkampagne for at beskytte unge arbejdstagere.

Information om beskæftigelse og de sektorer, der beskæftiger flest unge arbejdstagere, kan fås i Faktablade 69: **Unge arbejdstagere — Fakta og tal: Beskæftigelse for unge.**

Yderligere oplysninger om sikkerhed for unge arbejdstagere kan fås på: <http://ew2006.osha.europa.eu/>

Det Europæiske Arbejds miljø agentur
Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao
Tlf. (+ 34) 94 479 43 60, fax (+ 34) 94 479 43 83
E-post: information@osha.europa.eu

© Det Europæiske Arbejds miljø agentur. Gengivelse er tilladt under forudsætning af kildeangivelse. Printed in Belgium, 2007

